

4598

PRESS-SERVIS

NOVINSKO-IZDAVACKO PREDUZEĆE SAVEZA
NOVINARA JUGOSLAVIJE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE OF THE FEDERATION
OF YUGOSLAV JOURNALISTS
BEOGRAD — Knez Mihajlova 2/X — Pošt. fah 842
Tel. 621-578
Cek. račun 101-11/1-804
Current Account with
Yugoslav National Bank

SLUŽBA DOKUMENTACIJE
CLIPPING SERVICE

Iscak iz lista
Newspaper cutting

БОРБА
Београд
- 5. XII. 1967

РАЗГОВОР С ДВОЈИЦОМ ДОБИТНИКА НАГРАДЕ АВНОЈА

ВАЊА РАДАУШ

НИКОЛА МАРТИНОСКИ

Домаћи мошви — извор инспирације

(Загреб, децембра) — Вања Радауш, је вајар кога су увек окупирале теме великих људских боли или беспштедне борбе човека са суровом природом, а његови велики циклуси „Тифусари“, „Паноптикум кроатикум“, „Човек и крш“ настали су у стваралачком грчу уметника који у сукобу с материјом оживљава облике нестварног света сања. Сваки од њих значи посебну епопеју херојског, али и тешког раздобља наше националне историје, коју је уметник и ерудита нагонски осетио свим својим сензибилитетом. Његова халуцинантна имагинација, бизарност мотива и облика стварала је у критици честе полемике и искључиве закључке — за или против.

— Често сам био објект неспоразума који су се стварали око мојих скулптура, — рекао нам је због високог признања још видљиво узбуђен мајстор — вероватно због тога што се не могу сврстати у регију било каквих „изама“. И заиста, фанатик рада, кипар који кад ствара данима не излази из атељеа, увек је некако стрчао и остао вечни младић, који је својим изложбама често шокирао познаваоце уметности и професионалне критичаре.

— Никад нисам био размажен наградама и орденима. Радио сам због своје унутрашње потребе да људима нешто саопштим. Али кад одједном дође заиста највише признање, које може да пружи властита земља, нормално је да будем узбуђен и радостан.

— Мој вечити извор и инспирација били су мотиви земље у којој сам рођен и којој остајем веран до смрти. Она ми је дала снагу да увек истрајем и никад у сумњама и тешкоћама не савијем кичму.

— Радим на новом циклусу „Логори и затвори“ посвећеном свим безименим жрт вама насиља.

— Хтео бих до краја живота, ако ми снаге дозволе, да довршим још два велика циклуса. Један би се директно настављао на Крашки, а други, који би вероватно био и досад највећи, носио би име „Славонија“. Не схватите то као кампанилизам, Славонија је мој родни крај, који ми је ипак остао најближи и за кога ме вежу најлепши дани мог живота.

И. ТОМЉЕНОВИЋ

Социјални и уметнички, али и традиција

(Скопље, децембра) — Академског сликара Николу Мартиноског смо затекли у Уметничкој галерији којом руководи и која је до сад одиграла огромну улогу у културном и уметничком животу главног града Македоније.

— Ја сам веома срећан што сам ово високо признање добио у част 29. новембра. Тог дана су ударени темељи наше националне слободе и отада је почео да се остварује наш вековни сан о слободи. За протеклих двадесетак година слободног развитка, македонска култура и уметност је доживела процват. Ја ћу навести само један пример. Пре рата у Скопљу је било свега нас неколико сликара. Сада у Скопљу живи око 100 сликара, од којих су неки добили висока признања у земљи и иностранству и који сад стварају аутентично национално сликарство. Пре рата одаде је таворило зографско сликарство, које је било постало посве декадентно. Истина, нас неколицина донели смо у Скопље модерно сликарство, али за неразвијену средину оно је било неразумљиво. Сада одавде зраче снажна и даровита имена расног сликарства.

— За четири деценије уметничког рада ја сам направио око хиљаду слика и безброј цртежа. За цело то време сам настојао да створим лични правац који се ослања на нашу традицију, наше поднебље и нашу атмосферу. Припадање овом или оном ликовном правцу не одлучује да ли ће нешто бити уметност или не.

— Мене је од почетка интересовао мали, социјално незбринут човек, напаћена мајка, дете беде и сл. Пре рата сам дао стотине таквих слика... У последње време ме интересује лепота малог човека, мајке, детета.

— Сада спремам велику изложбу која ће се одржати идуће године у Скопљу и која ће бити велика манифестација мога сликарства. Моја дела ће бити изложена истовремено на три места: у Уметничкој галерији, у Музеју савремене уметности и у Радничком дому. Имам позив да идуће године излажем у Дижону. Верујем да ће се и то остварити...

Д. НИКОЛИЋ